

PINKSTEREN 2017

Brs. en zrs.,

“Geloof verdwijnt steeds meer uit het publieke debat.” Dat constateert de `Vriendenkring van de Nieuwe Bavo`, de kathedraal van ons bisdom in Haarlem. En ik werd uitgenodigd daarover a.s. dinsdag in gesprek te gaan, samen met ds Ad van Nieuwpoort uit Bloemendaal. Wat doe je met zo'n uitnodiging? Ik ben absoluut geen debater, noch van aanleg, noch van ambitie. Maar het gesprek met die dominee zal geen debat worden, vermoed ik. Ik denk dat we ieder op eigen wijze als onze overtuiging zullen uitspreken dat geloven ertoe doet, dat God er toe doet, als hoogste en eerste, een overtuiging die wij delen en niet zullen betwisten. Van die overtuiging kun je geen abstractie maken, je kunt haar niet tussen haakjes zetten. Je geloofs-overtuiging bepaalt je visie op wereld en samenleving in al haar facetten. Maar zomin als je haar kunt verloochenen, zomin moet je die eigen overtuiging ook opdringen aan anderen. Een sterke overtuiging kan er toe leiden dat we geneigd zijn de vrijheid van anderen te gaan inperken, aan anderen opdringen wat we zelf zien als juist. Hoe ver kun je, en moet je daarin gaan in het openbare debat? Daar liggen heel gevoelige en delicate vragen en daarover is veel discussie mogelijk, en ook nodig. Vanuit een overtuiging van wat goed is zijn religieuze instellingen geneigd waarden te verdedigen die door

buitenstaanders niet worden aan gevoeld. Die discussie moet zuiver worden gevoerd zonder machtsmisbruik. De Geest moet ons daarin leiden. De Geest van God, de Geest waarvan het Evangelie is doordrenkt, de Geest die met Pinksteren aan de leerlingen is geschonken. De kerk weet zich draagster en behoedster van die Geest. Dat moet zij doen met grote vrijmoedigheid, maar ook met respect voor ieders vrijheid. De overtuigingskracht van de H. Geest schuilt niet in dwang, maar in bevrijding.

Vandaag vieren wij de geboorte van de Kerk: de Heilige Geest komt over de leerlingen van Jezus, die in gebed samen zijn rondom de Moeder van de Heer en samen met de vrouwen die Hem tijdens zijn leven waren gevolgd, en die Geest verspreid zich letterlijk als een lopend vuur over de samengestroomde menigte in Jeruzalem. Dat is het begin van een gemeenschap, een broederschap die een voormaak geeft van het Rijk van God. Maar het is een gemeenschap onderweg, op doortocht door dit aardse leven, op weg naar de definitieve Stad Gods waarin God alles in allen zal zijn. De kerk is wezenlijk pelgrimerend, dynamisch, draagster van goed nieuws voor heel de Schepping, met de opdracht die boodschap te verspreiden, niet door haar op te leggen, maar door haar toegankelijk te maken, en aantrekkelijk. Wie er echt mee in aanraking komt zal getroffen worden door het verrijkend en bevrijdend karakter van haar boodschap.

Wij weten allemaal dat de verbreiding van het evangelie in de eerste eeuwen die buitengewone aantrekkingskracht heeft gehad, en dat het christendom gegroeid is tegen de verdrukking in, ondanks vervolging.

Ook nu nog, en misschien meer dan ooit, getuigen christenen van hun geloof en worden zij om hun overtuiging vervolgd en gedood. Die martelaren zijn onze helden. Hun lijden zal de wereld zeker tot zegen zijn. Wij weten ook dat de verbreiding van het Evangelie niet altijd op deze wijze heeft plaats gevonden, maar dat soms politieke machten met harde hand hele volken gedwongen hebben het christendom in een bepaalde vorm aan te nemen, hetzij in zijn Rooms katholieke vorm, in Orthodoxe landen, en door Reformatorische gelovigen. Het resultaat was dan dat onder een oppervlakkig vernis onderhuids nog heel veel heidendom schuilging, ongeloof, bijgeloof en angst. De kerk is een kerk van pelgrims, op weg naar het eschaton, de voltooiing die uiteindelijk van God zal komen. Op deze weg zijn wij niet alleen gelaten. De Heer trekt met ons mee, en heeft ons zijn Geest toegezegd, geschenk van de Vader, die bij ons blijft, die ons bewoont en bezielt. In die Geest mogen wij samen komen en samen vieren. In het voltrekken van de sacramenten genieten wij een voorsmaak van het Rijk van God, krijgt dit Rijk gestalte onder ons.

Kerken zijn huizen van God, gebouwd tot zijn eer. Niet om musea te zijn maar om ruimte te geven aan zijn kinderen, die er samenkomen om Hem te eren en te danken, om Hem hun leven en heel zijn schepping toe te vertrouwen. Die blijven vertrouwen op zijn geduld met ons, Hem smeken en zijn zegen te vragen over al wat leeft en nood heeft aan zijn genade.

Kerk onderweg, kerk wij samen. In iedere kerkelijke gemeenschap zijn wel mensen aanwezig die als de grijsaard Symeon en de weduwe Anna trouw alle diensten bezoeken en de Heer dag en nacht dienen, en daarnaast zijn er de toevallige voorbijgangers. Wat zou het heerlijk zijn als die geen sombere en verveelde gezichten aantreffen maar mensen die door Gods Geest zijn geraakt en blijmoedig getuigen van de hoop die in hen leeft.

In deze viering ontvangt mevrouw Hermione de Boer het Sacrament van het H. Vormsel. Daarmee wordt zij opgenomen in onze geloofsgemeenschap. Moge zij die ervaren als een gemeenschap van vurige gelovigen, van blijde mensen, blij om de boodschap van het Evangelie, dankbaar voor de gaven van Gods Geest: wijsheid, inzicht, raad, sterkte, kennis, vroomheid en ontzag voor God. Laten wij die onze zuster en elkaar toebidden. Kom Heilige Geest.